

Teknologi som hjälp vid jobsökning

En kvalitativ intervjustudie av ungdomarnas upplevelser

Pi Backman

Examensarbete

Socionom

2019

Opinnäyte	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosionomi
Tunnistenumero:	20398
Tekijä:	Pi Backman
Arbetets namn:	Teknologia apuna työnhaussa – kvalitatiivinen haastattelututkimus nuorten kokemuksista
Työn ohjaaja (Arcada):	Ira Jeglinsky-Kankainen
Toimeksiantaja:	Yrkeshögskolan Arcada
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Yhteiskunta muuttuu digitalisaation ja teknologian kehityksen myötä. Teknologian ja digitalisaation muutos vaikuttaa työnhakuun erilasten sivustojen kautta. Nuorilla tulee olla hyvät digitaaliset taidot, jotta he osaavat käyttää erilaisia työnhakusivustoja ja applikaatioita apuna työnhaussa. Nuoret, jotka ovat vaarassa syrjäytyä, voivat tarvita apua erilaisten digitaalisten ja teknologisten ratkaisujen käytössä. Aiemmat tutkimukset tuovat esille, että nuorten digitaalisissa taidoissa on eroavaisuuksia. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, millä tavoin 16-25-vuotiaat nuoret voivat olla osallisia työnhakuprosessissaan ja miten nuoret, jotka ovat vaarassa syrjäytyä voivat saada apua työnhakuunsa erilaisten digitaalisten ja teknologisten ratkaisujen avulla? Teoreettisena viitekehyksenä käytettiin osallisuutta ja pystyvyyden käsitettä. Etsivällä nuorisotyöllä on tärkeä tehtävä saada nuoret palvelujen piiriin ja olla tukena nuorten työnhakuprosessissa. Ammatillaiset, jotka työskentelevät nuorten kanssa, voivat auttaa nuoria käyttämään erilaisia digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja. Opinnäytetyö on ammattikorkeakoulu Arcadan tilaustyö. Se liittyy terveysteknologiaan ja Arcada haluaa pysyä erilaisten terveysteknologiaan liittyvien projektien, palvelusuunnittelujen ja uusien innovaatioiden aallonharjalla. Tutkimuksessa käytettiin tieteellisiä artikkeleita. Tutkimusmenetelmänä toimi kvalitatiivinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Aineisto kerättiin puolistrukturoidulla ja yksilöllisillä haastatteluilla. Haastattelut nauhoitettiin ja nuorten yksityisyydensuoja varmistettiin. Haastattelupaikkana toimi Avoin työhuone ja nuorten työpajat Porvoossa. Tutkimustuloksissa analysoitiin yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia nuorten kertomuksista. Tutkimustulokset esitetään neljän pääkategorian avulla ja niitten kautta luotiin kahdeksan alakategoriaa. Tutkimustulokset nostavat esille väitteen, että kaikilla nuorilla ei ole yhtä hyvät digitaaliset taidot. On tärkeää tutkia, mitä digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja nuoret käyttävät arjessaan ja liittyvätkö ne työnhakuun. Nuorten on tärkeää pysyä digitalisaation ja teknologian kehityksessä mukana, koska se ei ainoastaan paranna työllistymismahdollisuuksia vaan antaa mahdollisuuden olla osana yhteiskuntaa. On tärkeää, että nuoret saavat apua työnhakuprosessinsa aikana ja etenkin silloin, kun työnhakuprosessi tuntuu haasteelliselta.</p>	
Avainsanat:	Teknologiakehitys, mahdollisuudet, työnhakuprosessi, nuoret, haastattelut, sisällönanalyysi
Sivumäärä:	54
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	4.12.2019

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Socionom
Identifikationsnummer:	20398
Författare:	Pi Backman
Arbetets namn:	Teknologi som hjälp vid jobbsökning – en kvalitativ intervjustudie av ungdomarnas upplevelser
Handledare (Arcada):	Ira Jeglinsky-Kankainen
Uppdragsgivare:	Yrkeshögskolan Arcada
<p>Sammandrag:</p> <p>Samhället förändras på grund av digitalisering och teknologi. Förändringar i digitalisering och teknologi påverkar jobbsökningen via olika jobbsökningssidor. Ungdomar måste ha goda digitala färdigheter för att kunna använda olika jobbsökningssidor och applikationer i hjälp med jobbsökning. Ungdomar som är i riskzon för marginalisering kan behöva hjälp i användning av olika digitala och teknologiska lösningar. Tidigare studier har lyfts fram skillnader i ungdomarnas digitala färdigheter. Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur ungdomar i åldern 16–25 år kan vara involverade i jobbsökningsprocessen och hur ungdomar som riskerar uteslutning kan få hjälp vid jobbsökning med olika digitala och tekniska lösningar. I teoretiska referensramen har använts begreppet delaktighet och själveffektivitet. Uppsökande ungdomsarbete har en viktig roll för att få ungdomarna tillbaka till tjänsterna och stödja ungdomar i deras jobbsökningsprocess. Professionella som arbetar med ungdomar kan hjälpa ungdomar att använda olika digitala och tekniska lösningar. Arbetet är ett beställningsarbete av Yrkeshögskolan Arcada som hör till hälsoteknologi. Genom olika projekt av hälsoteknologi, tjänsteutveckling och nya innovationer accelera Arcada utvecklingen och håller goda kompetens inom nya tekniker. En kvalitativ innehållsanalys används som metod i detta examensarbete. Intervjuerna bandades in och informanternas integritet blev säkerställt. Intervjuerna hölls i Avoim työhuone och ungdomsverkstaden i Borgå. I analyseringen togs upp likheter och skillnader av ungdomarnas berättelser. Intervjuerna analyserade på ett induktivt sätt och genom fyra förutbestämde teman som man sedan skapade åtta subkategorier. Resultaten av forskningen belyser uppfattningen att inte alla ungdomar har goda digitala färdigheter. Det är viktigt att studera vilka digitala och tekniska lösningar ungdomar använder i sitt dagliga liv och i förhållandet sin jobbsökning. Tekniskt och digitalt kunnande kommer att bli alltmer viktigare och att hållas med utvecklingen och det ger inte bara förutsättningar till en bättre sysselsättning, utan också trygghet att vara en del av samhället. Det är viktigt att ungdomar får hjälp under jobbsökningsprocessen, särskilt när jobbsökningsprocessen blir utmanande.</p>	
Nyckelord:	jobbsökningsprocess, teknologiutvecklingen, ungdomar, marginalisering, intervjuer, innehållsanalys
Sidantal:	54
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	4.12.2019

INNEHÅLL / CONTENTS

1	INLEDNING	6
2	SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	7
	2.1 <i>Olika begrepp som används i arbetet</i>	7
	2.1.1 <i>Teknik</i>	7
	2.1.2 <i>Teknologi</i>	7-8
	2.1.3 <i>Digitalisering</i>	8
	2.1.4 <i>Digitalt kunnande</i>	8
	2.1.5 <i>Sociala media</i>	8
	2.1.6 <i>Avgränsning</i>	8-9
3	BAKGRUND	9
	3.1 <i>Arbetets betydelse för välmående</i>	9-10
	3.2 <i>Digitala klyftan</i>	10-11
	3.3 <i>Ungdomar i det förändrade samhället</i>	11-12
	3.4 <i>Ungdomar, servicesystem och servicehandledning</i>	12-13
4	TIDIGARE FORSKNING	13-14
	4.1 <i>Jobbsökning för unga</i>	14-15
5	Jobbsökningssidor och applikationer	15
	5.1.1 <i>Facebook</i>	15-16
	5.1.2 <i>TE-elektronisk jobbsökning</i>	16
	5.1.3 <i>Indeed-arbetsplatser</i> ..	16
	5.1.4 <i>LinkedIn</i>	16
	5.1.5 <i>Teknologiska lösningar</i>	17
	5.1.6 <i>Suunto service</i>	17
	5.1.7 <i>Treamer applikation</i>	17-18
	5.1.8 <i>Noodi</i>	18
6	TEORETISK REFERENSRAM	19
	6.1 <i>Delaktighet</i>	19-20
	6.2 <i>Själveffektivitet</i>	20-21
7	METOD	20-21
	7.1 <i>Studiens genomförande</i>	21-22
	7.2 <i>Kvalitativ innehållsanalys</i>	23-24

7.3 Etiska aspekter	24-25
7.4 Arbetets pålitlighet, tillförlitlighet och generaliserbarhet.....	25-26
8 Resultat	26-27
8.1.1 Tema 1. Jobbsökningsprocess.....	28
8.1.2 Upplevelsen av jobbsökningsprocessen	28-29
8.1.3 Att få hjälp med jobbsökningsprocessen.....	29-30
8.1.4 Tema 2. jobbsökning i olika sidor / Applikationer / verktyg	30
8.1.5 Användning av sociala medier.....	30-31
8.1.6 Teknologi som hjälp vid jobbsökning	31
8.1.7 Digitala kunskaper.....	31-32
8.1.8 Tema 3. Delaktighet	32
8.1.9 Att lyckas i jobbsökningsprocessen.....	32-33
8.1.10 Färdigheter för arbetslivet	33
8.1.11 Risk att hamna utanför arbetsmarknaden	33-34
8.1.12 Hållas innanför arbetsmarknaden	34-35
9 RESULTATDISKUSSION.....	35
9.1 Diskussion av resultat i förhållandet till frågeställningarna	35-36
9.2 Diskussion av resultat i förhållandet till den teoretiska referensramen.....	36-37
10 Rekommendationer för praxis	38
Källor / References.....	39-41
Bilagor / Appendices.....	42
Bilagor	42-54
Bilaga 1 Anhållan om forskningslov	42-43
Bilaga 2 Anhållan om forskningslov på finska.....	44-45
Bilaga 3 Informantbrev	46-47
Bilaga 4 Informantbrev	48-49
Bilaga 5 Informerat samtycke	50
Bilaga 6 Intervjuguide på finska	51-52
Bilaga 7 Intervjuguide på svenska	53-54

1 INLEDNING

Teknologi kommer att förändra vårt liv, våra arbeten och samhället mera och mer de kommande åren. Vi är mitt i en samhällsutveckling som präglas av digitalisering och teknologins framväxt. (Kattelus & Jokinen 2017 s.20)

Människan bör ändras och hen ändras via sitt arbete. (Airaksinen, 2008 s.8) Teknologin bär på avtrycket av människorna, av sociala bemötelser och dyker upp i dessa sammanhang.

Eftersom arbetet förändras så förändras också jobbsökandet. jobbsökningen underlättas via digitala arenor och applikationer. Jobbsökningen kräver kunskap, seghet, initiativ, kreativitet och också förmåga att kunna utnyttja sitt nätverk. De som söker jobb måste kunna förbereda sig och ha en bra struktur för jobbsökandet. Ungdomar som har utmaningar kring arbetsförmåga och jobbsökning, kan behöva handledning och guidning med att lära sig dessa kunskaper. (Lauha & Tuominen 2016 s.164)

Ungdomarna borde inte bli lämnade ensamma för att lära sig digitala färdigheter. Internet är en källa för information som man bör närma sig kritiskt. Genom att lära sig digitala färdigheter hjälper det unga människor att utveckla en digital kompetens och klara sig själv i ett digitalt samhälle. (Boonaert & Vettenburg, 2011 s.59) Digitalisering är en central del av ungdomarnas liv och ett kulturfenomen, som betyder att digitala arenor och teknik borde ses som en del av ungdomsarbetets innehåll och verksamhetsområde. (Lauha & Tuominen 2016 s.9)

En stor del av det vardagliga livet och olika aktiviteter som till exempel jobbsökning sker till stor del på nätet. Tekniken kan användas som ett verktyg i många sammanhang. Fokus borde sättas hur man handleder och hjälper unga som ligger i riskzon för utsatthet med att uträtta ärenden på webben, granska medier som en del av informationssökning situationer. Tekniskt kunnande kommer att bli allt viktigare och att hållas med i utvecklingen ger inte bara förutsättningar till en bättre sysselsättning, utan också trygghet att vara en del av samhället. (Lauha & Tuominen 2016 s.157)

2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet är att utreda hur ungdomar kring 16–25-år som är i riskzon för utsatthet kan få stöd i jobbsökandet genom olika teknologiska lösningar. Målgruppen är 16–25 åriga ungdomar, som övergår från grundskolan till arbetslivet eller som inte har placerat sig i fortsatt utbildning efter grundskolan och är i riskzon för marginalisering.

Forskningsfrågorna som lyder är:

- Hur kan ungdomarna bli mer delaktiga i jobbsökningsprocessen?
- Hur kan ungdomar kring 16–25-år som är i riskzon för utsatthet få stöd i jobbsökandet genom olika teknologiska lösningar?

Vad delaktighet betyder i examensarbetet handlar om följande saker: Att ungdomen är delaktig i sin jobbsökning när han/hon söker jobb med en ungdomsarbetare eller någon annan person som hjälper ungdomen. Det betyder också ungdomens egen aktivitet i sin jobbsökning, söker man aktivt jobb eller blir man mera passiv.

2.1 Olika begrepp som används i arbetet

2.1.1 Teknik

Teknik kan vara en maskin, metoder, objekt, processer eller aktiviteter, som kan användas för att höja effektiviteten, lösa problem, uppfylla behov och önskemål. Kunskap kan ses som en form av teknik, för att med hjälp av detta kan man tillverka till exempel nya tekniska lösningar. (Airaksinen 2008 s.124)

2.1.2 Teknologi

Det kan vara fråga om vanor eller verksamhetsformer, som med hjälp av människan anknäper sig till omvärlden. (Airaksinen 2008 s.121) Teknologi utveckla som ett livsledningsverktyg. Det ger människor möjlighet att förverkliga sig själv i olika sammanhang. När det gäller nya innovationer är det viktigt att överväga vilka verktyg, instrument,

applikationer och teknologiprodukter behövs och vem det är riktat åt. (Airaksinen 2008 s.126)

2.1.3 Digitalisering

Enligt Brennen och Kreiss (2014) betyder digitaliseringen i det sociala livet hur människorna är i interaktion med varandra. Analogisk teknik (såsom traditionell radio, telefon och radio) omvandlas till digital teknik (som till exempel e-post, Chat och social media.) Detta betyder att både arbets- och fritidsområden blir digitaliserade. Fast digitaliseringen hörs till olika apparater och teknik, är det väsentligt att uppmärksamma digitaliseringens kulturella och sociala dimension. (Lauha & Tuominen 2016 s.10–11)

2.1.4 Digitalt kunnande

Digital kunnande innebär att människorna kan kritisk använda informationssamhällets digitala tekniker för att kommunicera, studera, hitta information i olika miljöer som i skolan, arbetslivet och på fritiden. (Kattelus & Jokinen 2017 s. 20–21)

2.1.5 Sociala media

Sociala medier är ett kommunikationsverktyg baserat på interaktivitet och användarorientering, som också kan definieras som en kommunikationskanal eller kommunikationsområde. Innehållet produceras huvudsakligen av användarna. Olika grupper, sociala nätverk, onlinemiljöer kan medföra känsla av gemenskaplighet för användarna. (Sanastokeskus TSK, 2010 s.14) I sociala medier kan du upprätthålla och skapa nya kontakter till exempel via populära sociala nätverk som Facebook, Instagram, Snapchat och LinkedIn som har gjorts för att skapa upp ett professionellt nätverk. (Svenskarna och internet 2017)

2.2 Avgränsning

Examensarbetets målgrupp är ungdomar i åldern 16–25 år, eftersom denna åldersgruppen ofta lär sig att bli självständig i sitt liv inom till exempel livshantering, jobbsökning och genom att klara att sköta sina saker själva, men det kan behövas utomstående hjälp

med dessa saker. Människor i åldern 16–25 år definieras som unga människor. Det finns mycket dokumenterat om dess åldersgruppers synvinkel och det är en orsak till varför jag valde denna åldersgrupp. Individuella intervjuer används för att lyfta fram ungdomarnas upplevelser av jobbsökandet.

3 BAKGRUND

Genom olika projekt inom hälsoteknologi, tjänsteutveckling och nya innovationer vill Arcada hållas med i utvecklingen och slå vakt om hög kompetens inom nya tekniker. Detta examensarbete fokuserar på teknologiska lösningar i jobbsökandet, och görs i samarbete med Arcadas hälsoteknologiprojekt.

I det nästa kapitelna tas det upp centrala begrepp som berättar ytterligare fenomenet. Begrepp som kommer att tas upp är arbetets betydelse för välmående, digitala klyftan, ungdomar i den förändrade samhället och ungdomar, servicessystem och servicehandledning.

3.1 Arbetets betydelse för välmående

Enligt Giddens (2007:171) så upplevs arbetet som en av de viktigaste faktorer i livet och det som ger en mening för livet. Arbetet är som begrepp uppgifter som ska utföras vilka man får eller inte får betalt för. Utan arbetet blir man utan sociala sammanhanget och känslan av att höra till något. Giddens hävdar att arbetet har stor betydelse för människans välmående och identiteten. Arbetet ökar stabilitet och motverkar psykiska sjukdomar. Det största problemet med arbetslöshet, särskilt ungdomsarbetslöshet i samhället är att arbetslösa ungdomar kan passiveras eller marginaliseras och i värsta fall bli inaktiverade (Lauha & Tuominen 2016 s.141). Passivering med arbetslösa kan ses som inaktivitet eller låg aktivitet i jobbsökandet. (Ylistö 2015 s. 112)

Längden på perioden av utsatthet kan leda till så kallade hysteresis fenomen och detta betyder att möjligheten till att få ett arbete beror på individens arbetshistoria och även sysselsättningen förbättras, kan arbetslösheten fortsätta. Risken för att bli utesluten från

samhället eller arbetslivet kan handla om dålig skolprestation, psykiska eller fysiska problem som hindrar att kunna arbeta, eller att man saknar sociala nätverk. Digitala färdigheter är kopplade till social utslagning. Enligt en studie av Åbo Universitet är digitala färdigheter av ungdomar med risk för utslagning svagare. Kunskap om dessa färdigheter spelar en nyckelroll i arbetslivet och att klara sig i jobbsökningen. (Pihlaniemi et al 2016 s.17)

Man försöker förbättra individernas socioekonomiska omständigheter genom att förbättra det fysiska och psykiska välmående och uppmuntra till att söka arbete. Att minska arbetslösheten är komplicerad, och man behöver ha en bättre förståelse av relationerna mellan sysselsättning, arbetsförhållanden, fysiska och psykiska hälsan. (Butterworth et al 2010 s.2) Det är svårt att undersöka orsakerna och göra statistik om utslagning och arbetslöshet, eftersom ungdomarnas livssituationer varierar mycket.

3.2 Digitala klyftan

Ofta anknyter man bristen på digitala färdigheter mellan äldre människor och enligt undersökningar är den mest marginaliserade gruppen i informationssamhället (Rantanen 2005 s. 17) Andra studier har också stött på dessa fenomen. Enligt en studie som utfördes i Pirkanmaa (2004) visade sig att digitala klyftan kan vara ett socioekonomiskt problem. Den kan bero på åldern, utbildningsnivå och förmågan att kunna utnyttja internetinnehållet. Resultat förde fram att 10–15% var digitalt uteslutna. Enligt Heli Rantanens rapport: *Nettikioskeja ja laajakaistaa – kansalaisten tietoyhteiskuntaa rakentamassa*, beskriver att ofta motsvarar bristen på digitala färdigheter äldre människor och de är mest marginaliserade i informationssamhället. (Rantanen 2005 s.18) Andra studier har också stött på grunden för uteslutning. Vad som kan konstateras från nämnda studier är att kön, ålder och utbildningsnivå har en betydelse för människornas förmåga att utnyttja internetinnehållet.

Eveliina Saari, en ledande forskare beskriver första steget för digitala klyftan då när det har första gång studerats (1995–2005) till att digitala klyftan handlar om att vem som har tillgång till datorer och internet. Den andra nivån i den digitala klyftan relaterar till digitala färdigheter mellan olika människogrupper. Den digitala skillnaden på tredje nivå är

relaterad till digitala fördelar och möjligheter som påverkar människornas vardagliga liv och vardagen. (Suomidigi 2018)

3.3 Ungdomar i det förändrade samhället

Att välja en viss grupp ungdomar till undersökning är ett bra sätt att göra skillnader mellan olika grupper. Till ungdomsåldern ungdomsåren hör ofta positiva förväntningar av framtiden, men också överraskande och osäkra livssituationer. (Gissler et al 2014 s. 89)

NEET-indikatorn (not employment, education or training) mäter den andelen ungdomar, som inte arbetar eller studerar. Många studier, såsom NEET-indikatorn, visar att det är svårt att mäta utslagning bland ungdomarna. Den NEET-status som används i materialet skiljer sig från den officiella indikatorn, (Statistik från Arbetskraftsutbildningen). Den inkluderar ungdomar som inte har varit i Arbetskraftsutbildningen, inskriven i skolan eller i militärtjänsten under den senaste åren. (Tilastokeskus 2016)

Enligt studien var Neet ungdomar som hade blivit färdiga ur grundskolan ungefär 6000 personer (11% av åldersgruppen.) Av alla ungdomar i kohortstudien i åldersgruppen bland 16-25 åringar har det funnits ett eller flera år av Neet- status på cirka 46% (27 000 ungdomar.) Studien visar att risken för att bli utesluten från samhället eller arbetslivet kan handla om dålig skolprestation, psykiska eller fysiska problem som hindrar att kunna arbeta, eller att man saknar sociala nätverk. Riskerna ökar med antalet NEET-status år och att vara utesluten från arbetsmarknaden och utbildningen ökar risk för sociala och psykiska problem. (Tilastokeskus 2016)

Antalet med ungdomar som är i riskzon för marginalisering har diskuterats i flera år. Antalet ligger med uppskattningar från 14 000 till 100 000. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2019) För att kunna definiera att en ung person är i riskzon för marginalisering, måste den månatliga statusindikatorn för försörjningsregistret ange att den unga har varit arbetslös i minst 6 månader eller har fått försörjningsstöd. I den andra definitionen i risken för marginalisering är kraven samma och här kan den ekonomiska statusen betyda att den unga har arbetat men verksamheten i slutet av åren visar att den unga personen

arbetar, är arbetslös eller man har inte information av den ungas situation. (Aaltonen et al 2015 s.15)

3.4 Ungdomar, servicesystem och servicehandledning

Enligt ungdomslagen utförs politik och ungdomsarbete i mångprofessionellt samarbete med ungdomar, ungdomsorganisationer och föreningar som arbetar med ungdomar.

Uppsökande ungdomsarbetare kan vägleda ungdomen till utredning av situationen och till rätt typ av tjänster. (L 1285/2016, 9 §).

Syftet med uppsökande ungdomsarbete är att vara närvarande i ungdomarnas liv och ge en konfidentiell, frivillig och säker vuxenkontakt. Uppsökande ungdomsarbete hjälper ungdomar under 29-år och äldre som är utanför arbetsmarknaden och arbetslivet.

Uppsökande ungdomsarbete kompletterar men ersätter inte befintliga tjänster. Sökarna stöder ungdomarna i olika livssituationer, uppmuntrar och vägleder om det behövs. En speciell uppgift är att få ungdomarnas röst bli hörd och hjälpa ungdomarna komma tillbaka till olika tjänster. Att arbeta med ungdomarna genom digital värld är en utmanande och kontinuerlig utvecklingsmiljö. Frågan om genomförandet av ungdomsarbete är inte längre hur och med vilka metoder arbetet görs utan varför och med vilka innehåll arbetet görs. (Lauha & Tuominen 2016 s.22)

Ungdomstiden innebär nya utmaningar och förväntningar i fråga om utveckling, karriärval och att bli självständig. Människorna utvecklas på skilda sätt och går olika vägar i livet. Kommunalt socialt arbete har egna anställda för unga vuxna, likasom te-byrå har sina anställda och service för unga vuxna under 30 år. Socialbranschen och förebyggande ungdomsarbete har fokuserat på att utveckla arbetsmetoder för att förhindra utslagning av ungdomar och unga vuxna. Vamos och Ohjaamo är exempel på ungdomsrådgivningar och informationservice som använder sociala media i sitt arbete. I servicehandledning är det viktigt att vara där var ungdomarna rör sig. Verksamhet som både Ohjaamo och Vamos erbjuder är uppsökande ungdomsarbete, karriärservice, olika stödgrupper och individorienterat arbetssätt. Individorienterat arbetssätt baserar sig på att lära känna ungdomarna tillräckligt bra för att kunna möjliggöra lämplig service, vägleda och att göra tillsammans karriärplaneringar. (Näkki & Sayed 2015 s.49)

Vamos har ett skilt verksamhetsställe som erbjuder sysselsättningstjänster. Servicehelheten grundar sig på att ungdomar har möjlighet och få allt stöd hen behöver i ett ställe. Viktigt är att man kan använda sig av samma ”språk” och kunnande som ungdomarna har. (Näkki & Sayed 2015 s.48–49)

4 TIDIGARE FORSKNING

I examensarbetet används olika vetenskapliga artiklar och litteratur. Syftet var att hitta artiklar som handlade om ungdomarnas IT-kunnande och koppling till arbetslivet och hur ungdomarna utnyttjar till exempel sociala medier i jobsökningen. Artiklar söktes efter Ungdomarna som är i riskzon för utsatthet eller att det har bristfälliga kunskaper med IT-kunnande. För att artiklar ska vara vetenskapligt granskade söktes efter peer-reviewed artiklar. Artiklarna hittades från EBSCO, Sage och från Researchgate.

Artiklarna tar fram att på grund av teknologiska framväxt ställs det större krav på digitalt kunnande från unga människor i samhället. Digitala färdigheter är en viktig aspekt för att kunna förutse att alla ungdomar blir digitalt inkluderade. Man har en uppfattning att alla ungdomar kan lära sig dessa färdigheter själva, men för att kunna lära ut färdigheter som tekniken kräver, krävs det också andra resurser som tillgång till teknik och olika instanser. (Eyon & Geniets 2014 s.463) Samma aspekt diskuteras i artikeln som heter: *Offline social ties and online use of computers: A study of disabled youth and their use of ICT advances*, att det finns ett ökat behov av internätträning bland unga och uteslutning från digitala nätverk kommer att bli väldigt skadliga uteslutningar, särskilt när de handlar om utsatta unga människor. (Söderström 2007 s.710) Framtida utvecklingsområde utvecklingsområdet borde inrikta sig på att bygga kunskapsbaserade nätverk bland ungdomar för att bidra till ett gott internet hjälp och för att kunna förbättra kvalitén på ungdomarnas internetanvändning. (Söderström 2007 s.710)

Artikeln *Digital technology work extension and acceleration society*, förs det fram att nuförtiden går tiden i snabb takt och livet är nästan påskyndande. Världen visar sig vara snabbare än någonsin. Fast man har alltmer digitala verktyg och applikationer, finns det

ändå inte tid. (Kattelus & Jokinen 2017 s.21) Vad som tas upp i artikeln Kohti digitaal- lista nuorisotyötä är att man bör ägna tid till äkta närvarande i digitalt ungdomsarbete. Tiden man spenderar på nätet, i olika forum och söker information, är borta av det face-to face bemötande och man bör planera och uppmärksamma vart tiden ägnas åt. (Lauha & Tuominen 2016 s.94)

Fast teknologi finner många nya möjligheter finns det också risker och utmaningar att tänka på. Det som kommer fram i artikeln Rethinking assesment in digital age: opportunities, challenges and risks, så granskar artikeln rollen om teknologisk bedömning (TEA). Det förs fram att tekniken erbjuder många potentiella möjligheter till innovation och nytänkande men samtidigt finns det utmaningar och risker. Etiska problem som handlar om social utslagning och digitala klyftor med big data och en stor ökning av inlärningsanalys. (Timmis et al 2016) Digitala klyftorna blir väldigt svårt att undersöka, eftersom människor med olika färdigheter och motivation använder internet på olika sätt. (Cheong 2008 s.773)

4.1 Jobsökning för unga

Jobsökningen innefattar två delar. Den första handlar om arbetsansökningen då man försöker få möjligheten att komma till en intervju intervjun. Den andra handlar om intervju där man försöker få ett arbete. Det finns två typer av jobsökning: aktiv jobsökning eller passiv jobsökning. Aktiv jobsökning betyder att man söker lediga jobb via jobsökningstjänster på nätet. Passiv jobsökning handlar att man kan lämna sin personliga information på jobsökningssidor. När den unga letar efter jobb måste man förste veta vad man söker och strävar efter. Modighet krävs för att kunna närma arbetsgivaren eller personen som har mera informationen om arbetet. I Te-byrå finns individuell karriärplanering och karriärval tillgängliga för alla människor. De har också jobsökning och karriärcoachning för olika klientgrupper som unga vuxna, akademiker, personer med funktionshinder och invandrarbakgrund. (Välivehmas 2014 s.189–192)

Sociala medier ersätter tidigare tillvägagångssätt i jobsökningen. Sociala medier underlättar kommunikationen mellan jobsökarna och arbetsgivarna och sänker rekryterings-tröskeln. Jobsökningen har inte blivit lättare via digitala förändringar och elektroniska system. (Hoppe & Laine 2014 s.13)

Nuförtiden har många företag sina egna elektroniska databaser vart arbetssökarna lämnar sin information och laddar ner cv och ansökningsbrev om det behövs. Det krävs självständighet och målmedvetenhet av arbetssökarna och förmåga att utveckla sin jobbsökningskompetens för att klara sig i jobsökning och att jobsökningen blir en ständig process. (Kattelus & Jokinen 2017 s.93) I Nästa kapitlet beskrivs olika jobbsöknings-sidor och applikationer som används och efter det olika exempel på teknologiska lösningar som har gjorts.

5 JOBSÖKNINGSSIDOR OCH APPLIKATIONER

Öppna arbetsplatser kan man söka via olika kanaler som Facebook, LinkedIn, Twitter, eller via företagets egen sociala media. Nästan alla dessa arbetsökningskanaler finns i applikationer och det finns tillgängliga för Android och Apple apparater. (Hoppe & Laine 2014 s.99–100) TE-byrå har egna jobbsökningsidor och applikation där du ser alla öppna arbetsplatser via din telefon. Att hålla sig med jobsökningen är utmanande för att olika applikationer förändras och ändrar sin form. (Te-Palvelut 2013)

5.1.1 Facebook

Att använda Facebook för jobsökandet är utmanande eftersom dess funktioner inte stöder presentationen av individens kunnande. Facebook kan användas till att söka efter arbetsplatsannonser och profiler som erbjuder lediga jobb. (Hoppe & Laine 2014 163)

Facebook kan användas för att hitta och spara jobbpostsidor och profiler. Många företag använder Facebook för deras marknadsföring. Olika kommuner och städer har skapat egna rekryteringssidor på Facebook som man kan söka jobb till exempel via Kuntarekrytjänsten. Facebook har skapat olika grupper och sidor där en ung person kan få hjälp med jobsökningen. Till exempel “Työkkäri Tytti profilen” och “Aapo Opo” ger stöd i jobb-

sökningsfrågor och ger allmän info och råd att söka jobb. Duunitori, Ansvarsfullt sommarjobb kampanjen och töitä kiitos! Är exempel på sidor där man kan hitta öppna arbetsplatsannonser. (Hoppe & Laine 2014 s.169–171)

5.1.2 TE-elektronisk jobsökning

TE-byrå har sina egna sidor för lediga arbetsplatser. Arbetsgivarna vänder sig till byrån när de letar efter arbetstagare. Man kan logga in till tjänsten via nätbankskoder, mobilcertifikat eller med en elektronisk identifikation. (TE-Byrå) Sökningen kan begränsas med bl.a. varaktighet, bransch, längd och typ av anställning. I början kartlägger den unga med en myndighet i TE-byrån sin arbetssituation och blir en arbetslös arbetssökande. En arbetsplan utarbetas och den unga ska informera och genomförandet och förändringar i sin arbetssituation. Dessa förändringar kan vara relaterade till arbete, studier och förändringar i familjesituationen. Den unga kan söka och öppna intressanta jobb och spara dem för senare visning. (Välivehmas 2014 s. 190–191)

5.1.3 Indeed-arbetsplatser

Indeed är en gratis tjänst för arbetssökare som innehåller många funktioner. Via Indeed kan man söka olika jobb, ladda upp ett cv, sätta en jobbevakning och spara intressanta arbetsplatsannonser. Man hittar lediga jobb under specifika titlar, branscher eller företag. Med Indeed-jobsökningssidan kan man jämföra olika företag gratis. (Indeed 2019)

5.1.4 LinkedIn

LinkedIn grundades redan 2003 och har över 100 miljoner användare världen över. Fokus ligger på att människorna skapar ett professionellt nätverk och kan hålla kontakt med gamla kollegor, kontakter, rekrytera personal och söka arbete.

LinkedIn är en modern digital cv där jobsökarna kan uppdatera sin profil, skapa nätverk och leta efter jobb. Om man inte har arbetslivserfarenhet från tidigare och letar efter jobb, kan man skriva det i sammanfattning av sin egen profil. Utmaningen att använda profilen är att föra fram sin expertis och kunnande i digital form. (Hoppe & Laine 2014 s.105)

5.1.5 Teknologiska lösningar

Teknologiska lösningar är sätt att driva den offentliga sysselsättningen framåt för att förbättra sysselsättningen. (Kattelus & Jokinen 2017 s.20–21) Digitala och teknologiska tjänster kan minska tröskeln för att möta en myndighet ansikte mot ansikte. När kraven för arbetslivet växer, bör olika åtgärder utvecklas för att stöda vägen till vuxenlivet. Ungdomar som inte har resurser att möta dagens krav får möjlighet att delta i saker som berör dem. Nya teknologiska lösningar kan hjälpa unga människor att hitta relevanta jobb snabbare, göra karriärval och via dem kan ungdomarna få stöd och handledning med att kunna hantera sina saker själva. (Lauha & Tuominen 2016 s.164–165).

5.1.6 Suunto service

Suunto service erbjuderHandledning för unga i nätet. Den är en lågtröskel online-tjänst för unga som strävar efter att stöda ungdomar att hitta utbildning, yrkesval eller hjälpa med jobbsökningen. (Sitra 2013)

Tjänsten har utvecklats i samarbete mellan suomen Lasten ja nuorten säätiö, Sitra, Yle och Rädda barnen. I Suunto tjänsten använder man internet som ett redskap för ungdomarnas vägledning och rådgivning. Olika kanaler att kontakta service var via chatt, e-post, sms eller kontaktformulär. Den unga fick välja lämpliga kommunikationsmedel som kontakten fortsatte vidare med handledaren. (Sitra 2013)

5.1.7 Treamer applikation

Treamer applikation är en modern lösning för att hitta hyresarbete. arbetsuppgifterna varierar från restaurangbranschen, kundbetjäning, barnskötandet och olika fysiska arbetsuppgifter. Den sänker tröskeln mellan arbetstagarna och arbetsgivarna. Via hyresarbete kan man få en deltid eller heltidsanställning och goda nätverk till arbetslivet. Jobbsökningen blir lättare, när man skickar jobbansökningar till olika hyresfirmor räcker det ofta med att skicka cv och information om hur och när är du beredd att arbeta. Hyresarbete passar till arbetssökare som vill testa på olika arbetsuppgifter och arbetsmiljöer. (Tietoa vuokratyöstä)

Centrala tanken med Tremer applikation är att den syftar till att hjälpa människor och olika företag att sträva efter sina drömmar. Den möjliggör digitala bemötande i arbetslivet och sänker tröskeln mellan arbetstagarna och arbetsgivarna. (Tremer 2017a)

Tremer applikation har en samarbetspartner som handlar om ett projekt för invandrarungdomarna och bakom projektet står Helsingfors stad och Me-stiftelsen som har grundats av Ilkka Paananen och Mikko Kodisoja. Projektet syftar till att minska uteslutning av barn, ungdomar och familjer i Finland. (Tremer 2018b)

5.1.8 Noodi

Noodi är ett experimentellt digitalt verktyg som har skapats för att underlätta ungdomarnas framtidsplanering. Via digitala verktygen kan ungdomarna hitta sin väg i arbetslivet efter sitt kunnande och nuvarande utbildning. Via Noodi kan man bläddra igenom olika yrkesmöjligheter, hitta information om lön och hur arbetsmarknaden ser ut för många olika yrken. Den samlar in data från olika yrken, försörjnings, arbetslöshet och utbildningshistoria av alla finländarna över 30 år. (Amke 2018)

Noodi går ut på att man väljer ett intressant yrke och kan se detaljerade information om lön, utbildningsnivå och hur populärt yrket är. Man kan välja ett intressant yrke och Noodi räknar ut medellön, medianlön och minimilön för yrken. Man väljer ut ett intressant yrke till egen personlig karta som visar vägen att följa i med olika yrken och utbildningar. (Amke 2018)

Noodi har publicerats av Me-stiftelsen och deras vision är att det inte skall finnas marginaliserade ungdomar i Finland år 2050. Utbildningen ses som en av de största strategiska åtgärder i kampen mot utslagningen. Grundtanken med Noodi är att när man tar söker och tar emot en studieplats är ett stort beslut, men det avgör inte hela livet. (Amke 2018)

6 TEORETISK REFERENSRAM

6.1 Delaktighet

Raivio & Karjalainen (2013) Betraktar delaktighet som en marginaliseringsprocess. Delaktighet borde inte ses som en permanent egenskap eller tillstånd, eftersom känsla av delaktighet varierar i olika livssituationer. Delaktigheten påverkas av en rad olika faktorer. Vi kan vara mer inkluderande och aktivare i en viss livssituation i jämfört med andra. I vissa livssituationer är man aktivare och mer inkluderade i samhället än i andra.

Enligt Raivio & Karjalainen förutsätter känsla av delaktighet:

- 1) (HAVING) man har tillgång till materiella resurser
- 2) (ACTING) består att man är aktör i sitt eget liv
- 3) (BELONGING) man känner tillförlitlighet till vissa grupper som är betydelsefulla för en

Om man delar dessa tre delar till en kvadratisk figur står having, acting och belonging på ena sidan av kvadraten och utslagning som motsatsen, andra delen av kvadraten.

Alla dessa tre ovannämnda faktorer påverkar varandra och förstärker varandra. Faktorerna bör vara i balans med varandra för att uppnå känsla av delaktighet. Delaktighet uppnås inte om någon av dessa tre faktorer saknas.

Enligt Pekka Räsänen (2014) delas viktiga samhällets komponenter till olika huvudkapital. Den mest entydiga kapitalen är ekonomiska kapitalen, som påverkar andra kapitalarterna. Vid en samverkan av människornas olika identiteter skapas olikheterna med kapitalarterna. Vissa kapitalarter kan ha högre värde än andra. Via mänskliga kapital såsom utbildning kan man få en bättre sysselsättning och arbetsplats. Hurdan position människorna uppnår i arbetsfördelningen har en stor betydelse för individens välmående och välbefinnande, social status och inkomst. Belonging och acting har samma egenskaper som ekonomiska kapital och kan ses som en nödvändig resurs. Ett fungerande socialt nätverk kan påverka stort i jobbsökningen och med att skaffa sig ett arbete. Bekanta, skolkamrater och nära vänner är en bra kunskapskälla gällande informationen som hör till öppna arbetsplatser. Arbetsgivarna använder också sociala nätverk när de anställer nya

arbetstagare och en pålitlig källa såsom person som rekommenderar en annan person, kan vara ett avgörande faktor för sysselsättningen. (Raivio & Nykänen 2014 s.21)

6.2 Själveffektivitet

Själveffektivitet kommer från engelskt ord ”Self-efficacy” som menar individens tro på hens förmåga att själv klara av en viss uppgift eller handling. Själveffektivitet reflekterar förtroende till sin förmåga att kunna kontrollera över sin egen motivation och beteende och sociala omgivningen som man befinner sig i. Självkänsla (self-esteem) innefattar känsla av självvärde och förutsägelse för välbefinnande medan själveffektivitet är individens uppfattning vad som hen kan utföra. (Maddy et al 2015 s.87)

Artikeln ” the effects of social support on self-esteem, self-efficacy, and job search efficacy in the unemployed” för fram att arbetslösheten sänker individens självkänsla och själveffektivitet, som kan påverka längden på arbetslösheten. (Maddy et al 2015, s.89)

Själveffektivitet i jobsökningen betyder olika aktiviteter som man är involverade när man söker ett arbete. Självständighet vid jobsökning är förknippad i individens känslor och påverkar utförandet av aktiviteterna och kan leda till att man blir arbetslös. Dessa aktiviteter är att skapa CV, söka efter olika jobb, skapa nya kontakter och att delta i intervjuer. (Maddy et al 2015 s.87)

7 METOD

Individuella intervjuer används som datainsamlingsmetod i examensarbetet för att lyfta fram ungdomarnas upplevelser av jobsökandet.

Insamling av material skall utföras med en semistrukturerad intervju. Semistrukturerad intervju med individuella intervjuer ger möjlighet att följa informanterna med detaljerade frågor. (Hedin 1996 s.6)

Individuella intervjuer ger möjlighet för informanterna att tala om känsliga teman och när intervjuerna sker ansikte mot ansikte. På detta sätt kan man också skapa en öppen och personlig kontakt med intervjupersonerna. I en individuell intervju kan man observera hur informanterna betar sig och hur intervjuer går till. (Jacobsen 2007, s.100) Om

man intervjuar en grupp kan det lätt bli att andras tankar och åsikter påverkar det egna. Det kan vara väldigt svårt att dela någonting som är väldigt privat för en. (Troost 1993 s. 23)

Intervjuerna inleds med bakgrundsfrågor som innehåller åldern och arbetsmarknadsstatus, jobbar man eller är man arbetslös / I militärtjänst / civiltjänst eller något annat. Man börjar med öppna frågor för att undvika "ledande frågor" som kan påverka på svaren. Intervjufrågorna har gjorts enligt med examensarbetets syfte och frågeställningar. Intervjuerna genomförs i en naturlig miljö där ungdomarna besöker i sin vardag. (Jacobsen 2007 s.97) Intervjuerna skall spelas in under intervjun med en bandspelare.

Gällande ungdomar är det viktigt att undersöka om de använder digitala medier i sin vardag och vilka medier de ägnar sin tid åt. Gruppen, som har svårigheter med jobbsökandet är för det mesta ungdomarna kring 16–25 år. Gruppen med ungdomarna är kring 16–25 år gamla och som har svårigheter med jobbsökandet.

Intervjuerna bör inte vara för långa, enligt (Jacobsen 2007 s.99) När man använder öppna intervjuer och försöker få fram personernas eller gruppernas tolkningar, så är en och en halv timme en lämplig tidsram. Man skall lägga fokus på att man får relevant och fördjupad information men akta sig för att intervjupersonerna blir inte alltför trötta. Frågorna skall vara för respondenterna lätta att förstå, relativt korta och enkla. (Kvale 1997 s.123)

7.1 Studiens genomförande

För att rekrytera ungdomarna till examensarbetet kontaktades projektkoordinatören och andra arbetstagarna som jobbade för Avoin työhuone projektet.

Avoin työhuone är ett treårigt projekt finansierad av ESR. (Tatsi – työttömän puolella a) En av målsättningarna för Avoin Työhuone projekt är att försöka uppnå unga och unga vuxna som inte har någon kontakt med tjänstesystemet eller har blivit av någon orsak utanför servicesystemen. Målet är att förbättra arbets- och funktionsförmåga för ungdomarna som deltar i sysselsättningstjänsterna och åtgärder som finns. (Tatsi – työttömän puolella b)

Kriterierna för intervjun var 16–25 åriga ungdomar som är utanför arbetslivet. Projektets huvudmålgrupp är ungdomar som är i riskzon för marginalisering och har svårt att få en sysselsättning eller att de har varit längre tider utsatta från utbildningen och arbetsmarknaden. Verksamheten är riktad för unga och unga vuxna som har fyllt 18 år. Det finns ingen åldersgränsning. Detta berättade projektkoordinatorn i Avoin työhuone.

Informanterna fick på förhand tillgång till informationen gällande examensarbetets syfte och teman på frågorna. Ungdomarna har även fått verbal information om examensarbete i olika verksamhet eller vid ett evenemang. Första gången i samband med en verksamhet där man planerat verksamheten ur ”mansperspektiv” dit ungdomar kom för att äta pizza och tala fritt om aktuella saker och om sina åsikter.

Andra gången i samband med en mässa ”Ohjaamo navigator goes Grand” i Borgå i oktober 2019. Där kan unga människor och unga vuxna träffa möjliga arbetsgivaren.

Att få ungdomarna med att delta i undersökningen sker genom att man frågar av ungdomarnas intresse att delta i undersökningen och efter det planerar man tillsammans med projektkoordinatorn när intervjuerna skulle ske och han är i kontakt med ungdomen och kan också ge mina kontaktuppgifter till informanterna, så att ungdomarna kan vara i kontakt med mig om de vill delta i undersökningen. Ungdomarna får att skriva under informerat samtycke innan man skall intervjuas.

För att planen var intervju ungdomar kring 16–25 år, har man också varit i kontakt med ungdomarnas verkstad som finns i Borgå. Informanterna söktes genom deras elektroniskt system som ger statistik av klienterna som är klienterna ännu i verkstaden. Systemet ger information om arbetsmarknadsstatus, åldern, stödbehovet och när har klientskapet med verkstaden inletts eller avslutats. Systemet ger inte alltid korrekt bild av den nuvarande situationen, ungdomen kan ha fått arbete eller har blivit klient i ett annat ställe. För att välja informanterna till intervjun valde man ut personer som var antingen arbetslösa, sökte jobb eller var under 25 år gamla. Efter det skall socialhandledarna gå igenom vem som kan delta i en intervju och deltagandet skall vara frivilligt för informanterna.

Första steget blir att få en förståelse av det insamlade materialet. Varje intervju skall inspelas och lyssnas efter intervjutillfället samt antecknas.

Innan intervjuerna inleddes fick informanterna ett informantbrev och ett informerat samtycke som ungdomarna skall skriva sin underskrift. (se Bilagorna 2 och 3). Under intervjun är det viktigt att vara närvarande med den personen som intervjuas. Intervjuguiden skall printas ut åt informanterna före intervjun och de ska få tillgång att följa med frågorna. Varje intervju spelades in och genast efter intervjutillfället skrevs ner anteckningar med observationer i samband med intervjun. (Jacobsen 2007 s.136)

7.2 Kvalitativ innehållsanalys

Goda sidor med kvalitativa undersökningar är att det ofta har hög intern validitet och tar upp en riktig förståelse av ett visst fenomen eller en situation. Det problematiska sidor med kvalitativa undersökningar är att kvalitativa metoder är resurskrävande och om man har begränsade resurser bör man nöja sig med få respondenter. (Jacobsen 2007, s.51) I mitt fall är det svårt att veta hur ungdomarna blir motiverade att delta i undersökningen, för att man intervjuar en specifik grupp ungdomar. Annan faktor kan vara detta att ungdomarna kan ha varierade livssituationer och fast man är arbetslös kan situationen läsas under tiden och man till exempel hittar ett arbete.

Efter att intervjuerna har genomförts skall man insamla materialet och lyssna noggrant efter inspelade intervjuerna. Det första som görs i en innehållsanalys är att man skapar olika kategorier som tas upp det viktigaste som respondenterna tar upp. Med kvalitativa data försöker man styra informationen så lite som möjligt, men för att intervjuerna är semistrukturerade har vissa frågor en viss struktur men innehåller också öppna frågor som respondenten får fritt tala om sina åsikter. (Jacobsen 2007 s.48–49). Kvalitativa metoder är flexibla som betyder att man utgår från problemställningen som man vill upplysa men kan förändras med tiden man får mer information. Medan undersökningen pågår kan man ändra problemställning, datainsamlingsmetoden och undersökningsupplägget. Detta betyder att kvalitativa undersökningarnas process är mer interaktiv. (Jacobsen 2007 s.50)

Strukturering av arbetet sker när intervjuerna är genomförande. Efter intervjuerna lyssnades igenom alla intervjuerna och delade upp helheten till olika delar. I innehållsanalysen skapar man kategorier utifrån texten. Man samlar utsagor från intervjuerna och grupperar dem. Kategorier underlättar att hitta likheter och olikheter mellan data. (Jacobsen 2007 s.139)

Innehållsanalys kan vara antingen ”Induktiv” eller ”deduktiv”. Båda tillvägagångssätt innehåller tre olika skeden: förberedelse, organisering och redovisning av materialet. (Elo et al 2014 s.1) Det första som görs i en innehållsanalys är att man fångar upp kategorierna av det viktigaste teman som informanterna tar upp. Sen skall man observera de teman som finns i data. Enskilda datakällorna skall belysa innehållet av data. (Jacobsen 2007 s.139)

Första steget var att få en förståelse av insamlade materialet, genom att läsa intervjuerna flera gånger. Man tar upp olika huvudkategorier och underkategorier som kom fram i analyseringsprocessen av intervjuerna. Likheter har fått en egen subkategori som bygger upp en egen helhetskategori. Den transkriberade texten skall komma med i analyserade materialet. Centrala delarna som fås av intervjuerna skall presenteras i löpande text. I redovisningen av materialet skall informanternas ”ord” komma tydligt fram. Ungdomarnas uttalanden har förändrats till skriftlig form för att inte kunna identifiera informanterna. Under analyseringen skiljer man likheter och skillnader med olika teman. (Jacobsen 2007 s.135)

Analysen av intervjuerna gjordes med hjälp av meningskoncentrering. Analysen innefattar fem olika delar: Först läser man intervjuerna flera gånger igenom och skriver rent ut. I andra steget plockar man ut naturliga ”meningsenheter”. (Kvale & Brinkmann 2014 s.247) Ganska snabbt började man bygga meningsenheterna till tabeller och dela in till olika kategorier. (Jacobsen 2007 s.135–136) I tredje fasen tematiseras uttalanden från informanternas synvinkel, men detta behövdes inte i analysen för att intervjuguiden innehöll 4 förutbestämda teman. Olika teman var: jobbsökningsprocess, jobbsökning i olika digitala sidor / Applikationer / verktyg, delaktighet och risk att hamna utanför arbetslivet. I fjärde steg ställer man frågor till meningsenheter utifrån undersökningens syfte. I det sista steget knyter man intervjuer med teman till utsagor. (Kvale & Brinkmann 2014 s.247)

7.3 Etiska aspekter

De personer som kommer att intervjuas har rätt till sin integritet och värdighet i samband med första kontakten, på intervjutillfällena och vid förvaring av materialet. Det är viktigt

att tänka i början hurdana frågor man ställer och att vissa frågor kan väcka tankar och minnen hos intervjupersonerna, som kan också vara obehagliga. (Jacobsen 2007 s.24)

Tystnadsplikten och konfidentialiteten bör uppmärksammas. Vid redovisningen av materialen bör man respektera den intervjuande integritet uppfylls så att man inte gör direkta citat från talspråket. Man ska se till att intervjuades nära och andra personer känner inte till personen från intervjuerna. Till deltagarna har man klargjort frivilligheten av deltagande, undersökningens syfte och hur den insamlade materialet kommer att användas i examensarbetet. (Jacobsen 2007 s.22–24) Alla deltagarna skall skriva under ett skriftligt samtycke. Informerat samtycke se (bilaga 5) (Jacobsen 2007 s.23)

Innan jag började med intervjuerna blev intervjuguiderna granskade (se Bilaga 6&7) av min handledare och kontaktpersonen i Avoim Työhuone för att vara säker med att frågorna är relevanta och stämmer med undersökningens syfte.

I examensarbetet har man tagit i beaktande att man följer goda vetenskapliga praxis och att man följer enligt etiska regler. Man kommer att presentera data på ett utförligt sätt så att resultat blir tydligt. (Jacobsen 2007 s.33) Informationen och resultaten kommer att basera sig enligt intervjuerna som görs.

7.4 Arbetets pålitlighet, tillförlitlighet och generaliserbarhet

Trovärdighet och pålitlighet betyder att man kan lita på undersökningen som har gjorts. Inom fackterminologi kallas det till reabilitet. Centrala principer för undersökningen är att det måste vara genomförd trovärdigt och att undersökningen väcker förtroende hos den som läser undersökningen. (Jacobsen 2007, s.13) Om man genomför på nytt undersökningen med samma mätinstrument eller datainsamlingsmetod och får samma resultat till slut kan man säga att undersökningen har hög reabilitet. (Jacobsen 2007 s.13) I examensarbetet var viktigt att lyfta upp ungdomarnas upplevelser så att genomföra en kvalitativ undersökning passade som bäst för undersökningen.

Reabilitet handlar om hur undersökningen har skapat slutliga resultaten. (Jacobsen 2007 s.304) Försökte undvika ledande frågor men för att metoden var att utföra en semistrukturerad intervju hade intervjufrågorna en viss struktur för att kunna följa informanten med detaljerade frågor. (Hedin 1996 s.6)

Intern validitet betyder att man har lyckats mätt det som man hade planerat och har man skapat riktig information och använt rätt mätinstrument? Anser att den informationen som har skapats från intervjuerna är tillräckliga och riktiga. (Jacobsen 2007 s.304) Vissa intervjufrågor kunde ha ännu öppnats mera för att vissa svar blev väldigt korta i form av ”nej eller ja”. Intervjuerna blev relativt korta ungefär en halv timme och enligt Jacobsen (2007:99) Är en och en halv timme en lämplig tidsram om man inte ställer konkreta frågor. Intervjuer innehöll semistrukturerade frågor som gav nödvändig information det man var ute efter. Fyra informanter upplevdes som tillräckligt. I början hade man begränsade resurser att kunna intervjua men man lyckades att få tillräckligt många informanter. (Jacobsen 2007 s.51)

I undersökningen har man lagt fokus på intern och extern validitet och analysen av data har gjort noggrant och materialet har lyssnat, transkriberat och analyserat många gånger. I undersökningen är viktigt att olika faserna hänger ihop och skapar en helhetsprocess. (Jacobsen 2007 s.305) Jacobsen (2007: 51) anser att en kvalitativ metod är lämplig då forskaren försöker få ett djupare förståelse av fenomen och samla in detaljerad information av en mindre grupp människor. Intervju som metod var lämplig för examensarbetet för att den lyfter upp riktiga upplevelser från ungdomarna. Den gav en verklig bild av ungdomarnas upplevelser. (Jacobsen 2012 s.26)

8 RESULTAT

Av fyra intervjuer, som skrivits ut 33 sidor, plockades ut naturliga ”meningsenheter” som var 35 stycken. Alla informanterna i undersökningen var finskspråkiga. Därför finns anhållan om forskningslov bara på finska. Fyra huvudkategorier fanns: jobsökningsprocess, jobsökning via digitala sidor/applikationer/verktyg, delaktighet och risk att hamna utanför arbetslivet.

Subkategorier blev till slut 8 stycken som var: upplevelsen av jobsökningsprocessen, att få hjälp vid jobsökningsprocessen, användning av sociala medier, teknologi som hjälp vid jobsökning, digitala kunskaper, att lyckas i jobsökningsprocessen, färdigheter för arbetslivet, risk att hamna utanför arbetsmarknaden och att hållas innanför arbetsmarknaden.

Se här nedan (tabell 7.1) finns ett exempel på hur processen med transkriberade texten gick ut på och man formade huvudkategorier av förutbestämda teman och till sist subkategorier.

8.1 Tabell

Meningsbärande enhet	Subkategori	Tema / huvudkategori
”No musta tuntuu että ... se kuulostaa muitten puheesta, että olis helppo saada töitä [...] mutta en tiedä mistä lähen niitä hakemaan””	Upplevelsen av jobsökningsprocessen	Jobbsökningsprocess
”Ei ne nyt mitään ihan helpoo ...”	Upplevelsen av jobsökningsprocessen	Jobbsökningsprocess
”mm [...] periaatteessa joo mut en täysin [...] kun monesti ei oo saanu apuu”	Upplevelsen av jobsökningsprocessen	Jobbsökningsprocess
”Noo en mä oo hirveen aktiivinen missään [...] no vaikka snappii öö no instagramissa jonkin verran [...] ei ehkä muuta”	Användning av sociala medier	Jobbsökning i olika digitala sidor / applikationer / Verktyg
”En”	Användning av sociala medier	Jobbsökning i olika digitala sidor / applikationer / verktyg

8.1.1 Tema 1. Jobsökningsprocess

I detta stycke beskrivs upplevelserna om jobsökningsprocessen och vad som upplevdes som lätt och utmanande. Här nedan beskrivs också om informanterna har fått hjälp i sin jobsökning. Subkategorierna är ”upplevelsen av jobsökningsprocessen och ”att få hjälp i jobsökningsprocessen.”

8.1.2 Upplevelsen av jobsökningsprocessen

Över hälften av informanterna upplevde jobsökningsprocessen utmanande. Det fanns också skillnader för att informant 1 upplevde jobsökningsprocessen som lätt och tyckte om att skriva CV. Alla Informanterna utom informant 4 hade lätt att förstå olika skeden som tillhör till jobsökningsprocessen som till exempel att skriva ett CV eller gå till en jobbintervju. Här nedan beskrivs två olika erfarenhet av två informanterna.

Informant 1: *”Joo on ollu kyl helppoa ymmärtää ja CV:n tekeminen on kivaa [...] ja se ei oo mulle se haastava osuus”*

Informant 4: *”Mm ... Ylipäättään se, että mistä lähetään hakemaan ja mitä haetaan [...] Ja miten CV:n teko [...] Mitä siihen kuuluu ... tuntuu ettei ole saanut tarpeeksi tietoa siitä.”*

Det som upplevde utmanande i jobsökningsprocessen var att hitta rätta jobbplatser informanterna känner höga krav för att söka sig till olika jobbplatser. Informant 2 kände sig att det är svårt att berömma sig när man skriver CV och att man nästan ”nöjer” sig till den platsen som man får istället att hitta den rätta jobbsplassen. Jobsökningssidorna upplevs som svåra att hitta rätta jobbplatser för sig själv.

Informant 3: *”No mun mielestä vaikeaa oli tehdä niitä hakemuksii ... tai just et vastata niihin tai ns kehua itteään tai ylipäättään niin se oli kauhean haastavaa ... ja just se, että ylipäättään se että löytää sen tai tyytyy siihen, että löytää sen oikeanlaisen työpaikan niin sekin on niiku noista sivustoista kauheen vaikea ettiä ku ei oo mitään kokemusta”*

Informanterna 2,3 och 4 kände att de var tvungna att vänta länge för att få ett jobb och detta man minska deras känsla av delaktighet. Informant 3 ansåg att arbetssituationen

vanligtvis förändras, men här borde stödbehovet vara tillgängligt så att den unga inte ger upp eller tappar förtroende för sina egna förmågor.

Informant 3: *”Mun mielestä haastavalta ... niit oikeanlaisia paikkoja ei oikee tai mun mielestä oikeanlaisia paikkoja ei meinaa löytyä ja sit mun mielestä niillä on ihan kauheen tarkat kriteerit mitä ne haluaa nii ei niit meinaa uskaltaa hakee ... ku aatteli et ei pärjää”*

Informant 4: *”No se riippuu niin paljon et mitä hakee ... et uskonko mä et mun kyvyt riittää siihen ... siihen työtehtävään just”*

Hälften av informanterna (3 och 4) litade inte helt på sina förmågor att få ett arbete. Alla informanterna utom en hade fått hjälp vid jobsökningsprocess. Man frågade av informanterna om de tror på sina förmågor att få ett arbete eller inte och varför tror de på sina förmågor. Professionella som jobbar med ungdomar jobbar de sen i Kela, TE-byrå eller i socialtjänsten har en viktig roll att vara närvarande när de möter ungdomar och hjälpa dem att hitta förtroende till sina egna förmågor när de möter utmaningar i jobsökningsprocessen.

Informant 1: *”Tiedän kuitenkin mihin mä oon kykeneväinen ja osaan kertoa mitä mä osaan tehdä, ja missä mulla olis vielä harjoittelemista, mut tota jos mä haen töitä ja oon vaikka päässy työhaastatteluun, mut en saa sitä paikkaa niin se ei lannista mua.”*

Informant 4: *”mm [...] periaatteessa joo, mut en täysin [...] kun monesti ei oo saanu apuu”*

8.1.3 Att få hjälp med jobsökningsprocessen

Nästan alla informanterna utom en hade fått hjälp i jobsökningsprocessen. Ohjaamo nämndes av Informant 1 och 3. Man hade fått hjälp bland annat med korrekturläsning av sina CV. Andra instanser som nämndes av informant 2 var att få hjälp från TE-byrå, stadens socialarbetare eller av skolans studiehandledare.

Informant 1: *”Oon saanu työnhakuun apua, jos olen tehnyt cv:n niin olen saattanut käydä oikoluettamassa sen. [...] Oon saanu oikolukua Porvoon Ohjaamolta”*

Informant 2: *”TE-toimistolta sain apua ja oikeastaan sosiaalityöntekijältä, oli se sitten kaupungin sosiaalityöntekijä mistä tahansa instanssilta, mitä kaupungilla on”*

Informant 3: ”Mä oon saanu ohjaamosta apua ... ja sitten mä oon saanu nyt mejjän koulun kautta mejjän opoilta apua ja ... Sit olen ollut työnhakuvalmennuksessakin mukana niin sieltäkin olen saanut apua”

Informant 4 berättade att man inte hade fått hjälp vid jobsökningsprocessen. Informant 2 som hade fått hjälp med sin jobsökningsprocessen av Kela och Te-byrån berättade att hjälpen var ingenting jämfört med sin egen jobsökning.

Informant 4: ”No en oo ... tähän mennessä en oo saanu”

Informant 2: ”Aluksi kun en saanut miltään muulta instanssilta, kun Kelalta tai Te-toimistolta ””” 3:01 ja työvoimatoimistolta apua, niin apu ei tuntunut miltään omaan hakuun verrattuna, lähinnä oli lisänä vaan.”

8.1.4 Tema 2. Jobsökning i olika sidor / Applikationer / verktyg

Detta begrepp handlar om jobsökning i olika digitala sidor, applikationer eller verktyg. Att få en bild av informanternas internetanvändning, använder man teknologi som hjälp vid jobsökning och hur man upplever sina digitala kunskaper har man närmat sig dessa begrepp med subkategori ”teknologi som hjälp vid jobsökning”, ”Användning av sociala medier” och digitala kunskaper”

8.1.5 Användning av sociala medier

Användningen av sociala medier beskriver allmänt var informanterna tillbringar sin tid i digitala arenor. Först fick informanterna svara allmänt i vilka sociala medier är de aktiva och följdfrågorna handlade om informanterna använder olika jobsökningssidor och applikationer i sin jobsökning.

Informant 2: ”No lähinnä Facebookissa, joskus ehkä WordPressissäkin ja mahdollisesti sit totanoin jossain määrin aa tuollakin aa nykymedioissa”

Informant 4: ”Facebookis, Instagramis ... no siihen se sit oikeastaan et ... ei oo kauheesti muita, jos mä oisin aktiivisena”

Informant 3: ”Facebook ... Instagram ... ja sitten Snapchat, Youtube, on ne yleisimmät”

8.1.6 Teknologi som hjälp vid jobbsökning

När man frågade av informanterna använder de sociala media eller olika jobbsökningssidor hjälp vid sin jobbsökning, fick man olika svar av informanterna. LinkedIn nämndes av informant 1 och 2. Informant 1 hade gjort själv material till Youtube. Annat som nämndes av informanterna var Facebook, Tiitus, Instagram och Snapchat men dessa sidor kunde användas också av andra föremål till exempel kommunikation och ”underhållning”.

Informant 1: *”Youtubessa mulla on materiaalia mitä olen itse tehnyt [...] ja sit mulla on linkedIn mut sitä en ole hirveästi päiviteltyt, että pitäisi päivittää sinne jotain ehkä ja [...] alkaa käyttää enemmän”*

Informant 2: *”No siis, jos olen menossa haastatteluun niin sit tietysti, LinkedIn ehkä, mutta erityisesti yrityksen omat sivut ja jos ne sattuvat olemaan Facebookissa niin sitten sielläkin, koska sinne yritykset menevät ja tekevät omista sivuistaan oman pääsivunsa”*

Informant 3: *”No siis meidän koululla on omat [...] tai en tiedä onks ne meidän koulun omat mut siis Tiitus ... Ollut käytössä työnhaun tinderi ... ja sitä tulee käytettyä tai selailtu et jos siellä olis jotain mielenkiintoista ... ja sit te-toimiston sivuja kans tasaisin väliajoin”*

Informant 4: *”Noo en mä oo hirveen aktiivinen missään [...] no vaikka snappii öö no instagramissa jonkin verran [...] ei ehkä muuta” [...] en käytä työnhaussa apuna”*

8.1.7 Digitala kunskaper

Digitala kunskaper upplevdes som bra av tre informanterna (informant 1,2 och 3). Informanter upplevde att de inte behöver hjälp inom att använda olika digitala applikationer och verktyg. Informant 4 som upplevde sina digitala kunskaper som bristande, hade inte fått hjälp att använda olika digitala sidor eller applikationer. Informanterna var mottagliga för att lära sig nya saker och att söka information från Google. informant 1 berättade att kan behöva hjälp med att lära sig Excel och en annan informant nämnde att inte alla applikationer är så enkla att använda.

Informant 3: *”No ainahan se on ihan hyvä oppii uutta”*

Informant 1: *”En tarvitse apua niiden käytössä, on ollut helppoa käyttää itse ja jos on jotain ihmeellisiä juttuja, niin googletan [...] Ainakin Excelin oppimisessa kyllä”*

Informant 4: *”Mm [...] noo siis riippuu vähän sovelluksesta, yleensä on helppo käyttää itse ... mut ei aina”*

8.1.8 Tema 3. Delaktighet

Delaktighet är en viktig aspekt att förutse att ungdomarna orkar med jobbsökningsprocessen och känner känsla av delaktighet under sin jobbsökningsprocess.

Subkategori färdigheter för arbetslivet handlar om färdigheter relaterad till arbetslivet. Informanterna berättade sina personliga färdigheter som de anser sig vara bra och såna färdigheter som de upplever att behövs i arbetslivet. Hur informanter anser att de har lyckats i jobbsökningsprocessen påverkar också känslan av delaktighet. Nedan beskrivs hur färdigheterna och upplevelsen och känslan av att man lyckas i jobbsökningsprocessen kan påverka känslan av delaktighet.

8.1.9 Att lyckas i jobbsökningsprocessen

Känslan av att lyckas i jobbsökningsprocessen kan lätta med att orka söka jobb och känna att sig delaktig i jobbsökningsprocessen. Informant 1 kände av att man hade lyckats genom att man fick platsen men också genom att intervjun går bra och man får en positiv upplevelse av intervjuaren. Informant 1 upplevde jobbsökningsprocessen som lätt i jämfört med de andra tre informanterna. Informant 2 och 4 kände av att man hade lyckats när man fick höra att man hade fått jobbplatsen och fått en positiv respons. Informanterna beskriver att man har lyckats först då när jobbsökningsprocessen är över och inte under processen.

Informant 1: *”Tietenkin se, jos saan sen paikan, mutta ylipäätään se, että mulla jää mukava fiilis työhaastattelusta saan mä sen paikan tai en ... et tiedän, että työhaastattelijaakaan ei ollu [...] niiku hirveä kokemus siitä”*

Informant 2: *”No se, että pääsee haastatteluun tai saa työpaikan [...] ei niinkään se, että työnhakuprosessi jatkuu”*

Informant 4: *"No jos tulee myönteinen vastaus [...] kun saa työpaikan"*

8.1.10 Färdigheter för arbetslivet

Varje informant upplevde att de har färdigheter som behövs i arbetslivet. Sociala förmågor lyftes upp av varje berättelse. Saker som informanterna tog upp var att man kan jobba i grupper men också självständigt, att man har organiseringsförmågor och tar ansvar över sina uppgifter som man har fått.

Informant 1: *"Ylipäättään sosiaalisia taitoja ja sellaista [...] et pystyn vetämään ryhmiä tai silleen et ... mulla ei oo vaikeata työskennellä ryhmissä tai itsekseni ja ... osaan tehdä kaikenlaista"*

Informant 4: *"Mm [...] menee hetki aikaa miettiä ... no ehkä järjestelmällisyys ja että tekee asiat loppuun ... ja kantaa vastuun niistä asioista ... ja tehtävistä mitä on annettu"*

Detta stärker känslan av delaktighet för att man vet att man kommer klara ut uppgifterna själva och man vet hurdan kompetens man har. Informant 1 har ett positivt förhållningssätt för framtiden och har förtroende i att man kommer att hitta ett jobb. Alla informanterna hade inte ett positivt förhållningssätt till framtiden, särskilt informant 4. Detta är också relaterad till själv effektivitet och tro på sina förmågor att kunna hitta ett jobb.

Informant 1: *"[...] Kyllä aika luotettavasti uskon, että saan töitä, koska tiedän, että osaan hommani tehdä"*

Informant 4: *"Mm ... tällä hetkellä työllistymistilanne ei tunnu mitenkään hirveen hyvältä"*

8.1.11 Risk att hamna utanför arbetsmarknaden

Denna teman handlar om att bli utanför arbetslivet. Saker som tas upp är att om informanterna har upplevt rädsla att hamna utanför arbetsmarknaden och över sin framtid och hur man ser sin arbetssituation och arbetsmöjligheterna. Informanterna berättade om sina egna upplevelser om att hamna utanför arbetsmarknaden och hur man förhåller sig till om arbetslösheten fortsätter.

8.1.12 Hållas innanför arbetsmarknaden

Tre av informanterna hade upplevt en viss grad av rädsla att hamna utanför arbetslivet. Vad som orsakar rädsla kan vara att man känner att man inte har tillräckligt hög utbildning. Detta kan föra känslan att man hamnar i en ojämlik position mellan andra som söker samma jobb och försämra känsla av delaktighet.

Att man är medveten om sina förmågor kan föra känsla av delaktighet och att man orkar med jobbsökandet fast det ibland kan vara tungt som informant 3 beskriver nedan. Detta kan bäst beskrivas med begreppet själveffektivitet.

Informant 1: ”*No ei hirveästi, kun tiedän kuitenkin, että osaan aika hyvin monta eri asiaa, [...] mutta ainoa mikä voisi pelottaa on, että mulla ei ole korkeatutkintoa omalta alalta [...] ja sitä korkeatutkintoa vaaditaan aika monessa paikassa nykyään*”

Informant 3: ”*No täl hetkellä viel ihan realistiselta ja semmoselta et kyl mä tuun saamaan töitä, mut sit ei uskalla kuitenkaan kauheesti luottaa siihen et se on aina näin*”

Krav från utomstående kan också föra känslan av rädsla. Informant 3 upplevde att man vill nästan hellre ge upp med jobbsökningen för att det kändes att man aldrig får nåt jobb. Att man hamnar länge att söka jobb kan kännas att situationen inte kommer att förändra som informant 4 belyser nedan. Andras förväntningar kan påverka hur man ser på sin arbetssituation och arbetsmöjligheterna.

Informant 3: ”*Enemmän pelottanu vaik mä oisin luottanu siihen [...] no siin vaiheessa vaa semmonen et ... tekee mieli vähän niiku luovuttaa kokonaan sit ettei enää ikinä tulisi saamaan töitä ... mut kyl se sit kääntyy yleensä*”

Informant 4: ”*No oon mä suht luotettavaisesti [...] mut tottakai se on välillä pelottavaa [...] mut on tullut painetta ulkopuolelta et pitäis saada kesätöitä ja sit jos ei oo vaikka saanu*”

Vad som verkar vara gemensamt hos informanterna är att livssituationer är varierande. Informant 2 har en positiv förhållande till framtiden fast berättade att har hamnat utanför arbetslivet. Informant 4 berättade också att man kanske blir bekymrad om arbetslösheten fortsätter, men försöker få jobb om det är för tillfället nödvändigt.

Informant 2: *”Aa en ole pelännyt, se on tapahtunut”*

Informant 4: *”mm ... noo ehkä vähän huolestun ... mutta ... kuitenkin niinku koitan saada töitä, jos se on silloin tarpeellista”*

9 RESULTATDISKUSSION

I detta stycke kommer man att reflektera över resultatet utifrån frågeställningarna, den teoretiska referensramen och bakgrunden för examensarbetet. Till sist sammanfattas resultatet.

9.1 Diskussion av resultat i förhållandet till frågeställningarna

Syftet med examensarbetet är att utreda hur ungdomar kring 16–25 år som är i riskzon för utslagning kan få stöd i jobbsökandet genom olika teknologiska lösningar? Frågeställningar för mitt examensarbete är: ”Hur kan ungdomarna bli mer delaktiga i jobbsökningsprocessen?” Andra forskningsfrågan var att ”Hur kan ungdomar kring 16–25-år som är i riskzon för utsatthet kan få stöd i jobbsökandet genom olika teknologiska lösningar?”

Delaktigheten kommer att beskrivas ännu djupare i nästa stycke i diskussionen av resultat i förhållande den teoretiska referensramen. Att man får hjälp av någon instans till exempel Ohjaamo, Te-Byrå eller av socialhandledare påverkar känslan av delaktighet och närmast i den aspekten att man vet vart man kan fråga hjälp ifall man behöver det. Fast ungdomarna som blev intervjuade för examensarbetet verkar ha bra förutsättningar också att klara jobbsökningsprocessen själva, är det bra att man har kontakt med någon hjälpinstans för sen när jobbsökningsprocessen blir längre, är det bra att dela sina åsikter med någon pålitlig vuxen som kan hjälpa att återställa tron på sig själv under jobbsökningsprocessen. Ungdomarna kan få stöd i jobbsökandet genom olika teknologiska lösningar men det är bra att kunna skilja hur ungdomarna använder sociala media, andra digitala arenor och verktyg i sin vardag. För hälften av informanterna var användningen relaterad till att kunna uttrycka sig själv som kan vara relaterad till jobbsökning, men för vissa handlade användningen mera om ”underhållning” och att hålla kommunikation än att söka jobb. Detta kan förklaras genom att man använde jobbsökningssidor och applikationer då när jobbsökandet var aktuellt och inte före det (2/4 av informanterna). Ungdomarna hade fått

hjälp av teknologiska lösningar i sin jobsökningsprocess och med hjälp av dessa hade informanterna varit medveten om olika jobbmöjligheter och jobbplatser. Hur skolan och professionella som jobbar med ungdomar kan informera om olika teknologiska och digitala lösningar spelar en viktig roll hur ungdomarna är medvetna om dem. Professionella som jobbar med ungdomar behöver ständigt uppdatera sin digitala kompetens.

9.2 Diskussion av resultat i förhållandet till den teoretiska referensramen

Ungdomarnas livssituationer var väldigt varierande och det påverkade också jobsökningen, hur aktivt man hade sökt jobb och hur länge man hade varit arbetslös och utanför arbetsmarknaden. Det som beskrev tidigare i NEET-indikatorer kallas nuorten syrjäytymistä var att studien har visat att risken att bli utesluten från samhället eller arbetslivet kan handla om dålig skolprestation, fysiska eller psykiska problem, eller att man saknar sociala nätverk. (Tilastokeskus 2016) Det kom också fram av ungdomarnas berättelser att ungdomarna har varierande bakgrund, livssituation och hälsotillstånd. Dessa aspekter påverkar möjligheten att kunna arbeta.

Det som skrevs om delaktighet var att det inte borde ses som ett permanent tillstånd eller egenskap och att delaktighetskänslan påverkas av olika faktorer. Att man känner att vara delaktig i sin jobsökningsprocess kan handla om att man får hjälp när man behöver det och att man tror på sina förmågor att få ett arbete. Enligt Raivio & Karjalainen modell beskrev delaktighet utifrån tre faktorer som var having, acting och belonging. För att kunna uppnå delaktighet borde alla dessa tre delarna vara i balans med varandra. Alla dessa tre faktorer kom fram från en informant. Having kan förklaras att man har nödvändiga resurser att söka jobb till exempel via digitala arenor. Acting betyder att man är aktör i sitt liv och klarar jobsökningen själva. Belonging kan förklaras genom att man har ett ställe vart man kan få hjälp vid jobsökningsprocess ifall det behövs. Två av fyra informanterna behövde mera stöd än andra. Det som minskade känsla av delaktighet var att man hade upplevt jobsökningsprocessen utmanande, trodde inte på sina förmågor att få ett arbete eller att man inte hade fått hjälp med jobsökningsprocessen som man hade önskat. Med en informant uppfylldes alla dessa tre sakerna. Att tro på sina förmågor att få ett arbete anknyter sig till begreppet själveffektivitet.

Själveffektivitet betyder att man tror på sina förmågor att klara uppgifter som kan relateras till jobbsökningen eller till arbetslivet. Själveffektivitet betyder att man kan kontrollera över sin egen motivation och beteende i det sociala sammanhang som ungdomen befinner sig i. Arbetslösheten påverkas individens självkänsla och själveffektivitet som kan förlänga arbetslösheten (Maddy Et al 2015 s.89) Om jobbsökningsprocessen hade pågått en längre tid, hade det påverkat två informanternas upplevelse av att klara av jobbsökningsprocessen och tro på sina förmågor. Professionella som jobbar med ungdomarna och hjälper med jobbsökningsprocessen bör veta hur de kan motivera ungdomar under processen och hjälpa hitta åt dem känsla av att lyckas under jobbsökningsprocessen. Det kan vara att man till exempel berömmar dem när man har lyckats och hitta potentiella jobb och sökt till dem.

Informanterna använde mångsidigt olika jobbsökningssidor, applikationer och teknologiska lösningar vid hjälp i jobbsökningsprocessen. Av olika jobbsökningssidor och applikationer nämndes Facebook, Te-jobbsökning, Indeed-arbetsplatser och LinkedIn. Teknologiska lösningar som Suunto, Treamer och Noodi. Jobbsökningens Tinder ”Tiitus” var en ny teknologisk lösning för examensarbetet. Informanterna hade använd Youtube och Wordpress med hjälp i sin jobbsökning och dessa digitala sidor nämndes inte i den i den teoretiska delen.

Till sist tas upp diskussionen om digitala färdigheter. Det är en viktig aspekt att förutse att alla ungdomar blir inkluderade. Som tidigare tas upp ”Man har en uppfattning att alla ungdomar kan lära sig dessa färdigheter själva, men för att kunna lära ut färdigheter som tekniken krävs det också andra resurser som tillgång till teknik och olika instanser.” (Eyon & Geniets 2014 s.463) Det känns att man har en uppfattning att alla ungdomarna klarar av digitala färdigheter själva och största delen av informanterna hade goda digitala kunskaper. Emellertid kom en informant upp som upplevde ett digitalt utanförskap.

Informanterna som upplevde sina digitala kunskaper bra hade också fått hjälp i sin jobbsökningsprocess. Informanten som upplevde bristfälliga digitala färdigheter hade inte fått hjälp i sin jobbsökningsprocess och i användningen av olika jobbsökningssidor och applikationer. Professionella som jobbar med ungdomarna har en viktig roll att kunna hjälpa ungdomar använda digitala sidor och applikationer ifall det behövs.

10 REKOMMENDATIONER FÖR PRAXIS

Det finns inte mycket skrivet om teknologins möjligheter inom jobsökningen och undersökningar som har skrivit om ungdomarnas synvinklar. Det är viktigt att undersöka vidare att i vilket skede behöver ungdomar hjälp i sin jobsökning. Detta examensarbete fokuserade mest på delaktigheten under jobsökningsprocessen.

Även om det finns en uppfattning att ungdomarna har goda digitala färdigheter och intervjuer tog fram att största delen har, men ändå en person kom upp som inte har goda digitala färdigheter. Olika jobsökningssidor och applikationer förändras också hela tiden och det är bra att få hjälp vid behov för att hålla sig involverad i den digitala framtiden.

KÄLLOR / REFERENCES

Aaltonen, S; Berg, P & Ikäheimo, S. 2015, Nuoret luukulla. *Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 160, s. 9–11.

Airaksinen, T., 2008, Tekniikka, luovuus ja onnellisuus. Hämeen ammattikorkeakoulu. HAMKin julkaisuja. Nr.5, 192 s.

Amke. Ammattiosaamisen kehittämissyhdystus Amke ry. 2018, *Me-säätiön kunnianhimoisen kokeilu: Noodi-sovellus tulevaisuuden suunnitteluun*.

Boonaert, T, & Vettenburg, N., 2011, *Young people's internet use: Divided or diversified?* Childhood. Vol 18. 12 s.

Brennen, S., Kreiss, D. 2014. *Digitalization and Digitization*. Culture Digitally.

Cheong, P., 2008, *The young and teachless – Investigating Internet use and problem – solving behaviours of young adults in Singapore*. New Media & Society. Vol 10. 20 s.

Eliasson, Annika. 2013, *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur.

Eynon, R, & Geniets, A., 2014, *The digital skills paradox: How do digitally excluded youth develop skills to use the internet?* Learning, Media and technology. Vol 41, nr. 3, 16 s.

Elo, S; Kääriäinen, M; Kanste, O; Pölkki, T; Utrianen, K & Kyngäs H. 2014. Qualitative Content Analysis: A Focus on Trustworthiness. SAGE Open, Vol. 4 issue (1).

Giddens, A., 2007, *Sociologi*: Studentlitteratur AB.

Gissler, M., Kekkonen, M., Känkänen, P., Muranen, P & Wrede-Jännti, M. 2014, *Nuoruus toisin sanoen. Nuorten elinolot - vuosikirja 2014*. Tampere: Juvenes Print- Suomen Yliopistopaino Oy.

Gissler, Mika; Larja, Liisa; Merikukka, Marko; Paananen, Reija; Ristikaari Tiina & Törmäkangas Liisa 2016, Tilastokeskus 2016. *NEET-indikaattori kuvaa nuorten syrjäytymistä*. Verkkodokumentti. Tieto & trendit. nro 2/2016.

Hedin, A., 2011, *En liten lathund. om kvalitativ metod med tonvikt på intervju*. Ht 1996. 14 s.

Henkilöstöpalveluyritysten liitto. *Tietoa vuokratyöstä*.

- Hoppe, T. & Laine, T., 2014, *Työnhakuopas: mitä, miten, missä?* Helsinki: Talentum.
- Indeed – *Tietoa Indeedistä*. 2019.
- Jacobsen, D. I. & Järvå, H., 2007, *Förståelse, beskrivning och förklaring: Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Studentlitteratur, Lund, s. 316.
- Jacobsen, DI., 2012, *Förståelse, beskrivning och förklaring– introduktion tillsamhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, 2 uppl. Lund: Studentlitteratur, 327 s.
- Kattelus, R. & Jokinen, T., 2017, *Uraopas. Työelämän lyhyt oppimäärä*. Helsinki: Gaudeamus Oy.
- Kvale, & Brinkmann., 2014, *Den kvalitativa forskningsintervjun*. uppl., 3:3. Lund: Studentlitteratur AB.
- Kvale, S. & Brinkmann, S., 2009, *Den kvantitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- L 1285/2016. Nuorisolaki.
- Lauha, & T., Verke, 2016, *Kohti digitaalista nuorisotyötä*. Paintek pihlajamäki Oy: Helsinki 2016.
- Liana, S., Butterworth, P., Strazdins, L., Rodgers, Bryan., Broom, D. & Olesen S, 2010. *The limitations of employment as a tool for social inclusion*. BMC Public Health, 13 s.
- Luther M. Maddy III, John G. Cannon, and Eric J. Lichtenberger. *The effects of social support on self-esteem, self-efficacy, and job search efficacy in the unemployed*. Journal of employment counseling. Vol. 52. 10 s.
- Näkki & Sayed., 2015, *Asiakastyön menetelmiä sosiaalialalla*. Keuruu: Edita publishing Oy.
- Raivio, H. & Nykänen., 2014, *Osallistavan työllisyyspolitiikan elementtejä -yhdenvertaisuutta vai aktiivointia? Sosiaalisten oikeuksien ja vastikkeellisuuden ristivetoa vaikeassa työmarkkina-asetuksessa olevien työllisyyden edistämiseksi*. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, työpöytä 14/2014.
- Rantanen, H., 2005, *Nettikioskeja ja laajakaistaa. Kansalaisten tietoyhteiskuntaa rakentamassa*. Sitran raportteja 49. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Saari, E., 2018, *Suomidigi. Digi arkeen. Digitaalisaation synnyttämiä kuiluja tulee tutkia*.

Sanastokeskus TSK ry (toim.) 2010, *Sosiaalisen median sanasto – ordlista över sociala medier - social media Vocabulary*. Sanastokeskus TSK ry.

Sitra. 2013, *Nuorelle uusi suunta – Suunta-palvelu avautuu! Ylen kokoama nuorille. Nyt! -toimintakampanja aktivoi ja yhdistää suomalaiset toimimaan nuorten puolesta syrjäytymistä vastaan*.

Sosiaalivakuutus. 2017, *Syrjäytyminen väistää määritelmiä. Nuorten syrjäytymisen määrittelyyn, mittaamiseen ja syihin ei ole yksiselitteisiä vastauksia*.

Sue, Timmis, Patricia Broadfoot, Rosamund Sutherland and Alison Oldfield. 2016, *Rethinking assesment in digital age: opportunities, challenges and risks*. British Educational Research Journal Vol. 42. 22. s.

Svenskarna och internet. 2017, *En årlig studie av svenska folkets internetvanor: Internetstiftelsen*.

Söderström, S., 2007, *Offline social ties and online use of computers: A study of disabled youth and their use of ICT advances*. New Media & Society. Vol 11, nr. 5, 18 s.

Tatsi – työttömän puolella. a. *Avoin työhuone*.

Tatsi – työttömän puolella. b. *taustat ja tavoitteet*.

Te-Palvelut. 2013, *Avoimia työpaikkoja voi hakea myös mobiilisovelluksilla*.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2019, *Nuorten syrjäytyminen*.

Treamer. 2018a, *Modernia henkilöstöhallintaa*.

Treamer. 2017b, *Helsingin kaupunki työllistää nuoria uusilla tavoilla*.

Trost, J, 1993, *Kvalitativa intervjuer*. Studentlitteratur, Lund. 78 s.

Tully, J, Claus. 2003, *Growing Up in Technological Worlds: How Modern Technologies Shape the Everyday Lives of Young People*. German Youth Institute: Technology & Society, Vol. 23, No. 6. 13 s.

Ylistö, S., 2015, *Miksi työnhaku ei kiinnosta? Nuorten pitkäaikaistyöttömien työnhaltomuudelle kertomia syitä*. Työelämän tutkimus. Vol 12, nr. 2, 15 s.

Välivehmas, K., 2014, *Miten onnistut työnhaussa*. Helsinki: Minerva Kustannus Oy.

BILAGA 1 ANHÅLLAN OM FORSKNINGSLOV

Pi Backman

Yrkeshögskolan Arcada

Jan Magnus Janssons plats 1

Mitt namn är Pi Backman och jag studerar till socionom inom det sociala området vid Yrkeshögskolan Arcada. På tillfälle skriver jag om mitt examensarbete med följande rubrik: Teknologi som hjälp med jobbsökning.

mitt intresseområde är att göra undersökning ur ungdomarnas synvinkel och syftet är att utreda hur ungdomar som är i riskzon för utslagning kan få stöd i jobbsökandet genom olika teknologiska lösningar.

Undersökningen syfte, metod och etik

Syfte är att utreda hur ungdomar kring 16-25-år som är i riskzon för utsatthet kan få stöd i jobbsökandet genom olika teknologiska lösningar? Målgruppen är gränsat 16-25 åriga ungdomar, som har utmaningar kring jobbsökningen och är i riskzonen att bli utslagna. Könen har ingen betydelse. Tystnadsplikten skall försäkras. Informanterna skall behållas anonyma och man har tydliggjort att intervjuerna kommer att spelas in. Undersökningen är en form av kvalitativ undersökning.

Ira Jeglinsky-Kankainen fungerar som handledare för mitt examensarbete. Intervjuerna genomförs av socionomstuderanden Pi Backman.

Mitt examensarbete kommer att presenteras i Yrkeshögskolan Arcada och vara tillgänglig i Theseus forum. Undersökningen har blivit forskningsetiskt granskad av Etiska rådets arbetsutskott vid Arcada.

Materialet kommer jag att behandla konfidentiellt och med etiskt och respektfullt sätt.

Studerandens namn

e-post

Pi Backman

backmapi@arcada.fi

Handledande lärare

e-post

Ira Jeglinsky-Kankainen

ira.jeglinsky-kankainen@arcada.fi

Ort _____ Datum _____

Studerandens namn

och namnförtydligande _____

Ansökan om forskningslov godkänns _____

Bilagor Anhållan om forskningslov

 Anhållan om forskningslov finsk version

 Informantbrev

 Informerat samtycke finsk version

 Intervjuguide finsk version

BILAGA 2 ANHÅLLAN OM FORSKNINGSLOV PÅ FINSKA

LIITE 2 TUTKIMUSLUPA SUOMEKSI

Pi Backman

Yrkeshögskolan Arcada

Jan Magnus Janssons plats 1

Minun nimeni on Pi Backman ja opiskelen sosionomiksi Yrkeshögskolan Arcadassa. Tällä hetkellä kirjoitan opinnäytetyötäni seuraavalla otsikolla: Teknologia apuna työhaussa.

Haluan opinnäytetyössäni kirjoittaa nuorten kokemuksista ja opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää miten nuoret ihmiset voivat saada tukea työhaussa teknologisten ratkaisujen avulla.

Tutkimuksen tavoite, metodi ja etiikka

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää miten 16-25 vuotiaat nuoret, jotka ovat vaarassa syrjäytyä, voivat saada apua työnhakuprosessissa erilaisten digitaalisten ja teknologisten ratkaisujen avulla. Sukupuolella ei ole väliä. Vaitiolovelvollisuus turvataan. Haastateltavat henkilöt pysyvät anonyymeinä ja heille on kerrottu, että haastattelut nauhoitetaan.

Ira Jeglinsky-Kankainen toimii opinnäytetyöni ohjaajanani. Haastattelun suorittaa sosionomiopiskelija Pi Backman.

Opinnäytetyöni tullaan esittämään Yrkeshögskolan Arcadassa ja se tulee olemaan saatavilla Theseus foorumissa. Tutkimuseettinen neuvottelukunta Arcadassa tulee tarkistamaan opinnäytetyöni. Materiaalit tulen käsittelemään luottamuksellisesti ja eettisesti kunnioittavalla tavalla. Materiaalit tuhotaan, kun niitä ei opinnäytetyössä enää tarvita.

Opiskelijan nimi

sähköposti

Pi Backman

backmapi@arcada.fi

Ohjaava opettaja

sähköposti

Ira Jeglinsky-Kankainen

ira.jeglinsky-kankainen@arcada.fi

Paikka_____ Aika_____

Opiskelijan nimi

ja nimenselvennys_____

Tutkimuslupa hyväksytään_____

BILAGA 3 INFORMANTBREV

SAATE 3 SAATEKIRJE

Avoimelle työhuoneelle Porvoossa

Hei!

Olen kolmannen vuoden sosionomiopiskelija Ammattikorkeakoulu Arcadasta. Teen opinnäytetyötäni ammattikorkeakoulu Arcadan toimeksiantona terveysteknologiasta. Ammattikorkeakoulu Arcada haluaa pysyä mukana hyvinvointiteknologian kehityksen aallonharjalla erilaisten innovaatioiden ja projektien avulla. Opinnäytetyön Aiheen on saanut rajata ja valita oman mielenkiinnon mukaisesti.

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää miten 16-25 vuotiaat nuoret, jotka ovat vaarassa syrjäytyä, voivat saada apua työnhakuprosessissa erilaisten digitaalisten ja teknologisten ratkaisujen avulla. Tutkimukseni tavoitteena on haastatella 4 nuorta, joilla on haasteita työnhaussa. Koska haastattelupaikkana toimii myös nuorten työpajat, voi osa nuorista tulla sieltä. Haastattelut tulevat kestämään arvioilta noin 60 min. Osallistuminen on vapaaehtoista ja sen voi keskeyttää milloin vain tutkimuksen aikana. Haastattelupaikkana toimii entuudestaan tuttu paikka Avoin Työhuone. Haastattelut tullaan toteuttamaan syyslokakuun aikana.

Haastatteluihin osallistuneiden henkilöiden nimiä ei julkaista vaan he esiintyvät opinnäytetyössäni anonymieinä. Kaikki tiedot tullaan käsittelemään luottamuksellisesti ja haastattelumateriaalia käytetään ainoastaan tutkimukseen liittyen. Haastatteluun osallistuneiden yksityisyyttä tullaan suojaamaan koko haastatteluprosessin ajan. Tutkimuksen tavoite, haastattelujen teemat ja materiaalien käyttö tullaan kertomaan haastateltaville henkilöille. Haastattelut tullaan nauhoittamaan ja materiaalit tuhotaan, kun niitä ei enää opinnäytetyössä tarvita.

Lisätietoja voi kysyä haastatteluun ja haastattelukysymyksiin liittyen, vastaan mielelläni!
Ollaan yhteydessä ja mikäli haluatte lähteä mukaan tutkimukseen!

Minuun voi olla yhteydessä puhelimitse ja sähköpostilla,

Pi Backman pibackmann@gmail.com

Puh. 0505544854

Opinnäytetyön ohjaajana toimii Ira Jeglinsky-Kankainen, Yliopettaja, Arcada Ammatti-
korkeakoulu ira.jeglinsky-kankainen@arcada.fi

Helsinki 27.5.2017

BILAGA 4 INFORMANTBREV

SAATE 4 SAATEKIRJE

Nuorten työpajalle Porvoossa

Hei!

Olen kolmannen vuoden sosionomiopiskelija Ammattikorkeakoulu Arcadasta. Teen opinnäytetyötäni ammattikorkeakoulu Arcadan toimeksiantona terveysteknologiasta. Ammattikorkeakoulu Arcada haluaa pysyä mukana hyvinvointiteknologian kehityksen aallonharjalla erilaisten innovaatioiden ja projektien avulla. Opinnäytetyön Aiheen on saanut rajata ja valita oman mielenkiinnon mukaisesti.

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää miten 16-25 vuotiaat nuoret, jotka ovat vaarassa syrjäytyä, voivat saada apua työnhakuprosessissa erilaisten digitaalisten ja teknologisten ratkaisujen avulla. Tutkimukseni tavoitteena on haastatella 4 nuorta, joilla on haasteita työnhaussa. Työpajalta voi tulla noin 2-3 nuorta, jotka haluavat lähteä mukaan tutkimukseen. Haastattelut tulevat kestämään arvioilta noin 60 min. Osallistuminen on vapaaehtoista ja sen voi keskeyttää milloin vain tutkimuksen aikana. Toisena haastattelupaikkana toimii nuorten työpajat Porvoossa, jossa käy 16-25 vuotiaita nuoria. Haastattelut tullaan toteuttamaan syys-lokakuun aikana.

Haastatteluihin osallistuneiden henkilöiden nimiä ei julkaista vaan he esiintyvät opinnäytetyössäni anonymieinä. Kaikki tiedot tullaan käsittelemään luottamuksellisesti ja haastattelumateriaalia käytetään ainoastaan tutkimukseen liittyen. Haastatteluun osallistuneiden yksityisyyttä tullaan suojaamaan koko haastatteluprosessin ajan. Tutkimuksen tavoite, haastattelujen teemat ja materiaalien käyttö tullaan kertomaan haastateltaville henkilöille. Haastattelut tullaan nauhoittamaan ja materiaalit tuhotaan, kun niitä ei enää opinnäytetyössä tarvita.

Lisätietoja voi kysyä haastatteluun ja haastattelukysymyksiin liittyen, vastaan mielelläni!
Ollaan yhteydessä ja mikäli haluatte lähteä mukaan tutkimukseen!

Minuun voi olla yhteydessä puhelimitse ja sähköpostilla,

Pi Backman pibackmann@gmail.com

Puh. 0505544854

Opinnäytetyön ohjaajana toimii Ira Jeglinsky-Kankainen, Yliopettaja, Arcada Ammatti-
korkeakoulu ira.jeglinsky-kankainen@arcada.fi

Helsinki 3.10.2019

SAATE 5 HAASTATELTAVAN SUOSTUMUSLOMAKE

Suostun osallistumaan Pi Backman tutkimukseen.

Minulle on kerrottu riittävän paljon tutkimuksen tarkoituksesta. Olen tietoinen, että osallistuminen tutkimukseen on vapaaehtoista, ja voin keskeyttää osallistumiseni, milloin tahansa tutkimuksen aikana. Olen tietoinen siitä, että jos keskeytän osallistumiseni tutkimuksen aikana, niin siihen asti kerättyjä materiaaleja voidaan käyttää opinnäytetyössä. Haastattelu tullaan nauhoittamaan ja tullaan käyttämään vain tutkimukseen liittyen.

Hyväksyn ylläolevat ehdot ja osallistun tutkimukseen:

En halua osallistua tutkimukseen:

Taustakysymyksiä:

Ikäsi?

Mikä on tämänhetkinen tilanteesi? Oletko (Työtön / Työssä oleva / Armeijassa / Siviilipalveluksessa / Opiskelija / Muu)

Kuinka kauan olet ollut työttömänä? / Milloin olit viimeksi työtön?

Teema 1: Työnhakuprosessi

- Milloin olet viimeksi hakenut töitä?
- Miltä työnhaku aluksi tuntui?
- Oliko työnhaku vaikeaa / helppoa?
- Voisitko kertoa, että mikä oli vaikeaa/helppoa?
- Miltä sinusta nyt tuntuu?
- Saitko apua työnhakuprosessissasi? Jos vastasit kyllä, mistä sait apua?
- Oliko helppo ymmärtää työnhakuprosessin eri vaiheet? (Cv, haastatteluun meneminen)
- Uskotko omiin kykyihisi saada töitä?
- Miksi uskot / Miksi et usko?

Teema 2: Työnhaku erilaisten digitaalisten sivustojen / applikaatiot / työkalut

- Missä sosiaalisen median sivustoissa olet aktiivinen?
- Käytätkö näitä mainittuja sivustoja apuna työnhaussasi?
- Oletko aktiivinen sosiaalisessa mediassa (esim: Facebook, Te-Toimisto, LinkedIn, Indeed, yrityksen omat sivut)

- Kuinka usein selaillet näitä sivustoja?
- Onko erilaisia sivustoja / applikaatioita helppo käyttää?
- Onko niitä helppo käyttää itse / tarvitsetko apua niiden käytössä?
- Onko siitä muodostunut sinulle tapa?
- Koetko, että sinulla on riittävän hyvät tietotekniset taidot?
- Tarvitsisitko niiden oppimissa apua?

Teema 3: Osallisuus

- Mikä saa sinut yleensä tuntemaan onnistumisen tunnetta työhaussasi?
- Selaatko työnhakusivustoja yleensä yksin / jonkun kanssa /Jonkun toisen avusta?
- Oletko saanut apua erilaisten sivustojen / applikaatioiden käytössä?
- Millä tavoin olet saanut apua?
- Onko sinulla muita taitoja, jota tiedät, että työelämässä tarvitaan?
- Millaisia taitoja?

Teema 4: Vaarassa jäädä työmarkkinoilta ulkopuolelle

- Oletko pelännyt, että jäät työmarkkinoilta ulkopuolelle?
- Onko sinua pelottanut tulevaisuus / oletko suhtautunut siihen luotettavasti?
- Jos työttömyytesi pitkittyy, miten suhtaudut?
- Tiedätkö silloin, mistä saat apua?
- Miltä työllistymismahdollisuutesi tuntuu?

Lopuksi

Onko teillä vielä jotain lisättävää?

Haluatteko kysyä jotain?

Bakgrundsfrågor:

Din ålder?

Vad är din situation på tillfälle? Är du (arbetslös/ i arbetslivet / i Armén / civiltjänsten / studerande / annat)

Hur länge har du varit arbetslös? (Nu / tidigare)

Tema 1: Jobsökningsprocessen

- När har du senast sökt jobb?
- Hur kändes jobsökningen i början?
- Var jobsökningen lätt?
 - Kan de berätta, vad var lätt/svårt?
- Hur känns det för dig nu?
- Fick du hjälp i din jobsökningsprocess? Om du svara ja, vart fick du hjälp?
- Var det lätt att förstå olika skeden i jobsökningsprocessen? (skicka cv, gå till intervju)
- Tror du på dina egna förmågor att få ett arbete?

Tema 2: Jobsökning i olika digitala sidor / Applikationer / verktyg

- I vilka sociala medier sidor har du varit aktiv?
- Använder du dem när du söker jobb?
- Är du aktiv i olika sociala mediernas sidor (till exempel: Facebook, Te-Byrå, LinkedIn, Indeed, Företagets egna sidor)
- Hur ofta bläddrar du dessa sidor?
- Är det lätt att använda olika sidor / applikationer?
 - Är det lätt att använda dom själv / behöver du hjälp med användningen?

- Har det blivit en vana till dig?
- Upplever du, att du har tillräckligt bra digitala kunskaper?
 - Behöver du hjälp med att lära dig om dessa?

Tema 3: Delaktighet

- Vad får dig kännas av att man har lyckats i din jobsökning?
- Bläddrar du jobsökningssidor oftast ensam / med hjälp av någon annan?
- Har du fått hjälp i användning av olika sidor / applikationer?
- Har du andra förmågor som du vet att behövs i arbetslivet?
 - Hurudana?

Tema 4: Risk att hamna utanför arbetslivet

- Har du varit rädd att hamna utanför arbetslivet?
- Har du blivit rädd för framtiden? Hur förhåller du till det?
- Om din arbetslöshet fortsätter, hur förhåller du?
 - Vet du vart du kan få hjälp?
- Hur upplever du dina anställningsmöjligheter?

Till slut?

Har du någonting att tillägga?

Vill du fråga någonting?